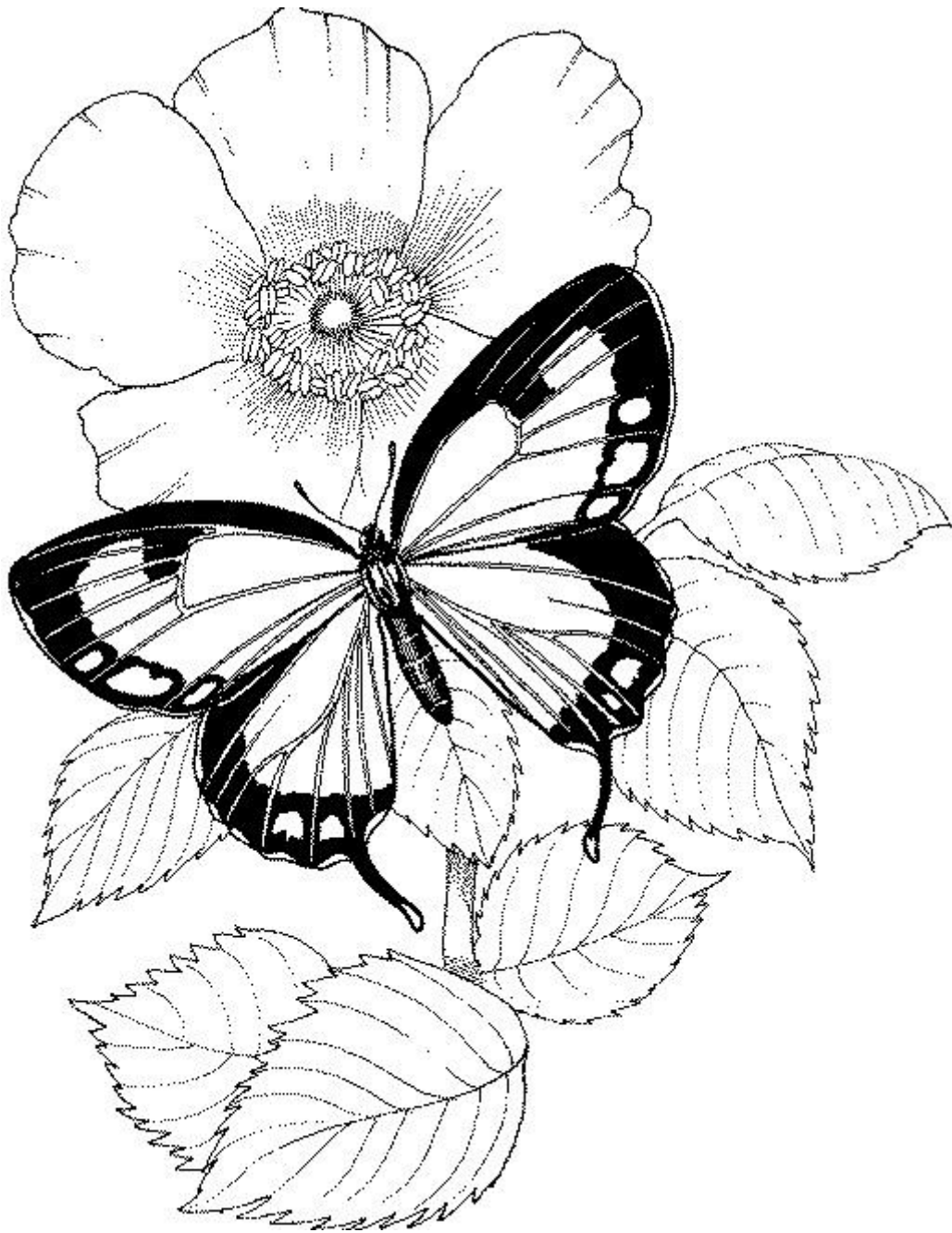


Zo vrij als een vlinder



Meditatie ds. Gerard Rinsma zondag 22 mei 2016

Lezingen : Spreuken 8:22-31; Johannes 3:1-8

OVERWEGING,

Lieve mensen, gemeente van onze heer Jezus Christus,

Nicodemus en Jezus. Twee historische mensen, maar in het Johannesevangelie staan ze voor twee manieren van geloven. Zijn ze exemplarisch voor twee opvattingen, die elkaar niet kunnen begrijpen, niet kunnen bereiken. Nicodemus zou je kunnen vergelijken met die van de rups; en Jezus met de vlinder. En zoals ook de vlinder niet op eigen kracht uit de rups tevoorschijn komt, zo kan ook een mens niet op eigen kracht het Koninkrijk van God bereiken. Hij moet, zij moet opnieuw geboren – letterlijk: van bovenaf geboren worden.¹ En Johannes gebruikt die twee betekenissen van boven en opnieuw bewust door elkaar. Maar verderop in vs. 31 zal Jezus heel duidelijk uitleggen wat hij met “van boven” bedoeld: *Hij die van boven komt staat boven allen, wie uit de aarde voortkomt is aards en spreekt de taal van de aarde. Hij die uit de hemel komt en boven allen staat, getuigt van wat hij gezien en gehoord heeft, en toch wordt zijn getuigenis door niemand aanvaard. Wie zijn getuigenis wel aanvaardt, bevestigt daarmee dat God betrouwbaar is. Hij die door God gezonden is, spreekt de woorden van God, en God schenkt de Geest in overvloed.*²

Opnieuw zet Johannes twee manieren van spreken, van denken, van geloven, van zijn tegenover elkaar. De taal van boven t.o. de taal van de aarde.³ Maar, zo schrijft Johannes, het getuigenis uit de hemel, de woorden van God, die door Jezus naar de aarde zijn gebracht, vindt bar weinig weerklank. Het wordt door niemand aanvaard.

¹ **a ; nwqen** adv.—**1.** *from above*, esp. heaven Mk 15:38; J 19:23; Js 3:15.—**2.** *from the beginning* Lk 1:3; *for a long time* Ac 26:5.—**3.** *again, anew* Gal 4:9. In J 3:3, 7 a;) is purposely given a double meaning *again* and *from above*. [pg 18]

Zo de Naardense bijbel: als iemand niet van bovenaf geboren wordt is hij niet bij machte het koningschap van God te zien!

² Joh. 3:31

³ ESV: in an earthly way EIN: redet irdisch.

Om in het beeld van de rups en de vlinder te blijven. Stel dat ze zouden kunnen praten? Zouden ze elkaar kunnen begrijpen? Zou de rups de vlinder kunnen volgen, als die tegen hem zou zeggen: *“je hoeft niet bang te zijn. En je hoeft je zelf niet vol te proppen. En je hoeft niet zo gulzig en hebberig te zijn. En je hoeft je niet zo’n zorgen te maken over je rupsehachje. Want je gaat toch een keer dood. Daar ontkomt geen rups aan.”*

En dat dan die rups op zou kijken en zou zeggen: *“jij hebt blijkbaar makkelijk praten. Wie ben jij eigenlijk?”*

En die vlinder weer: *“ik was eens zoals jij, ik dacht zoals jij, ik leefde zoals jij, ik at en vrat de hele dag door. Maar ik had niet door dat ik alleen maar bezig was om mijn sterven uit te stellen. Maar hoe ik ook m’n best deed, dat moment kwam onherroepelijk. Ik was bang, ik dacht dat ik dood ging, want het werd stikdonker om me heen en ik raakte opgesloten in mijn eigen cocon. Totdat er door een piepklein kiertje een lichtstraal mij wekte en ik mijn angst overwon. En toen ik naar buiten kroop, zag ik, ontdekte ik dat ik prachtige gekleurde vleugels had gekregen, waarmee ik zo vrij als een vogeltje heen en weer kan vliegen.”*
“En dat moet ik geloven?” zei de rups. *“Nou vertel mij dan maar eens hoe een rups geboren kan worden, als hij al oud is. Hij kan toch niet voor de tweede keer uit een eitje kruipen?”*

Waarop de vlinder misschien zou zeggen: *“Kijk naar mij, ik ben het levende bewijs.”*

Tja, en dan staat niet alleen een rups voor de keuze. Maar ieder mens, die dit evangelie hoort en leest. Want zegt Johannes aan het eind van zijn boek: Jezus heeft nog veel meer wonder-tekenen voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.⁴

⁴ Joh. 20:30

En als ik daar nog een keer het beeld van de rups en de vlinder tegen aan mag leggen: de vlinder roept de rups op om nu al het leven van een vlinder te leiden. Dus niet langer het leven van een rups, van een mier, van een werkbij, vol van religieuze plichten, vol van cultische regeltjes, vol van het naleven van wetten en het voldoen aan strenge eisen.

Daar heb jij, Nicodemus, niet zoveel last van, want jij bent priester, man en komt ook nog een uit een goede en welgestelde familie. Maar kijk eens naar de vrouwen: wat voor lasten die te dragen hebben. ⁵ Kijk eens naar de zieken,⁶ die niemand hebben om hen te helpen. Kijk eens naar de mensen, die door jouw godsdienst buitengesloten zijn: door melaatsheid, menstruatie, door verontreiniging na sexuele gemeenschap of het aanraken van een lijk of een onrein dier; door hun pekelzonden; o ja, nu we het toch over zonden hebben: kijk ook eens wie er van jouw godsdienst profiteren; de handelaars in offerdieren, de wisselaars en niet in de laatste plaats: jullie priesters, die de macht

⁵ Joh. 4, Zo kwam hij bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, waar de Jakobsbron is. Jezus was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: 'Geef mij wat te drinken.' Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. De vrouw antwoordde: 'Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!' Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om. Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hém erom vragen en dan zou hij u levend water geven.' Maar heer,' zei de vrouw, 'u hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen?'

Toen brachten de schriftgeleerden en de farizeeën een vrouw bij hem die op overspel betrapt was. Ze zetten haar in het midden en zeiden tegen Jezus: 'Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt toen ze overspel pleegde. Mozes draagt ons in de wet op zulke vrouwen te stenigen. Wat vindt u daarvan?' Dit zeiden ze om hem op de proef te stellen, om te zien of ze hem konden aanklagen. Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bleven aandringen, richtte hij zich op en zei: 'Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.' Hij bukte zich weer en schreef op de grond. Toen ze dat hoorden gingen ze weg, een voor een, de oudsten het eerst, en ze lieten hem alleen, met de vrouw die in het midden stond. Jezus richtte zich op en vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?' 'Niemand, heer,' zei ze. 'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus. 'Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.'

⁶ Joh. 5:1 Daarna was er een Joods feest, en Jezus ging naar Jeruzalem. In Jeruzalem is bij de Schaapspoort een bad met vijf zuilengangen dat in het Hebreeuws Betzata heet. Daar lag een groot aantal zieken, blinden, kreupelen en misvormden. Er was ook iemand bij die al achtendertig jaar ziek was. Jezus zag hem liggen; hij wist hoe lang hij al ziek was en zei tegen hem: 'Wilt u gezond worden?' De zieke antwoordde: 'Heer, als het water gaat bewegen is er niemand om mij erin te helpen; ik probeer het wel, maar altijd is een ander al vóór mij in het water.' Jezus zei: 'Sta op, pak uw mat op en loop.' En meteen werd de man gezond: hij pakte zijn slaapmat op en liep. Nu was het die dag sabbat. De Joden zeiden dan ook tegen de man die genezen was: 'Het is sabbat, het is niet toegestaan een slaapmat te dragen!' Maar hij zei tegen hen: 'Degene die mij genezen heeft, zei tegen mij: "Pak uw mat op en loop."' 'Wie zei dat tegen u?' vroegen ze. Maar de man die genezen was kon niet zeggen wie het was, want Jezus was al verdwenen omdat daar zo veel mensen waren.

hebben om iemand onrein of rein te verklaren. En daarmee iemand kunnen maken en breken.

Met andere woorden: zoals ooit Luther dynamiet legde onder de florerende afluathandel, zo legt Jezus in dit evangelie dynamiet onder de hele tempelreligie met bijbehorende belasting en accijns.

Met Jezus is er definitief een bladzijde omgeslagen; de oude religie van het volk Israël met de tempel als cultisch middelpunt is voorbij.⁷

Dat is de strekking van de bruiloft te Kana, van de reiniging van de tempel, waarbij Jezus verklaart: Breek deze tempel maar af, en ik zal hem in drie dagen weer opbouwen.' en om die reden zal hij tegen de Samaritaanse vrouw bij de bron zeggen: 'er komt een tijd dat jullie noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zullen aanbidden. Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, hem aanbidt in geest en in waarheid.

Oftewel: de rups wordt uitgenodigd om nu al het leven van een vlinder te leiden.

*met je vleugels van papier
zomaar drijven na 't vliegen in de wolken drijf je hier
Met je kleuren die vervagen zonder zoeken zonder vragen
Eindelijk voor altijd rusten en de bloemen die je kuste
Geuren die je hebt geweten
Alles kan je nu vergeten
Op het water wieg je heen en weer
Zo te sterven op het water met je vleugels van papier*

⁷ Joh. 8:23 Verderop zal Jezus tegen de Judeeërs zeggen: u bent van beneden, ik ben van boven; u hoort bij deze wereld, ik hoor niet bij deze wereld. Ik heb tegen u gezegd dat u in uw zonden zult sterven, want als u niet gelooft dat ik het ben, zult u inderdaad in uw zonden sterven

*Als een vlinder die toch vliegen kan tot in de blauwe lucht
Als een vlinder altijd vrij en voor het leven op de vlucht
Wil ik sterven op het water maar dat is een zorg van later
Ik wil nu als vlinder vliegen op de bloemenblaadren wiegen
Maar zo hoog kan ik niet komen
Dus ik vlieg maar in mijn dromen
Altijd ben ik voor het leven op de vlucht
Als een vlinder die toch vliegen kan tot in de blauwe lucht. Amen.*